

Okul İçi Politik Taktikler İle Öğretmenlerin Okul Akademik İyimserlik Düzeyleri Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi¹

Nurseli ALTINMAKAS SEMİZLER² & Aynur B.BOSTANCI³

Abstract

The aim of this research is to determine the relationship between the senses of teachers about political tactics used at school and the level of teachers 'school academic optimism. The research is in relational survey model. The sample of this research is consisted of teachers working in publics schools in Turgutlu district of Manisa province in the 2019\2020 academic year. The sample of this research is 433 teachers selected by convenient sampling method. In the research Political Tactics Scale and Academic Optimism Scale are used to obtain data. To analyze the research data One-Way Analysis of Variance (ANOVA), Independent Samples t-Test, Pearson Product-Moment Coefficient and Multiple Regression Analysis were used. According to the results gained by the research; teachers think that ingratiating, networking, impression management and coalition building dimensions of political tactics exist at moderate level at schools while scapegoating and increasing indispensability exist at a low level. According to the research findings teachers' perceptions about existence of political tactics in schools differ according to school level variable. The senses of primary school teachers about political tactics existing in schools are lower than secondary and high school teachers' senses. Teachers perceptions about political tactics don't differ according to the variables of gender, professional seniority, duration of work at the same school, the level of school they work at and the number of teachers at school .Teachers ' level of academic optimism are medium. Teachers' level of academic optimism don't differ according to the variables of the level of school they work at, gender, their graduation level and the number of teachers at school .The level of teachers' academic optimism differs according to the variables of duration they work at the same school and professional seniority. There is a moderate negative relationship between teachers' perceptions about political tactics existing at school and their self-efficacy. Also there is a positive, low relationship between their perceptions about some political tactics' realization at schools and their trust level. Lastly, in the research, teachers' perceptions have no predict their academic optimism.

Keywords : Political tactics, political games, academic optimism, trust, academic emphasis.

Özet

Bu araştırma, okul içi politik taktikler ile öğretmenlerin okul akademik iyimserlik düzeyleri arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılmaktadır. Araştırma ilişkisel tarama modelindedir. Araştırmanın evrenini, 2019–2020 eğitim öğretim yılında Manisa 'nın Turgutlu ilçesinde yer alan kamu okulları öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırmanın örnekleme kolay ulaşılabilir örnekleme yoluyla ulaşılan 433 öğretmendir. Araştırma verilerinin toplanması için "Politik Taktikler Ölçeği" ve "Okul akademik İyimserlik Ölçeği" kullanılmıştır. Araştırma verilerinin analizinde analizlerde t-Testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ve Pearson Momentler Çarpımı Korelasyonu ile çoklu regresyon analizi teknikleri kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, öğretmenler, okul içinde kendini sevdirmeye çalışma, çevre oluşturma, izlenim yönetimi ve koalisyon oluşturma taktiklerinin orta düzeyde; bilgi yönetimi, suçlu arama ve mecburiyeti arttırma taktiklerinin ise düşük düzeyde kullanıldığını düşünmektedirler. Araştırmada öğretmenlerin okul içi politik taktiklerin gerçekleşmesine yönelik algıları okul düzeyi değişkenine göre farklılaşmaktadır. İlkokul öğretmenlerin okul içi politik taktiklere yönelik algıları, ortaokul ve lise öğretmenlerine göre düşüktür. Öğretmenlerin cinsiyet, kıdem, mezuniyet, çalıştıkları okuldaki öğretmen sayısı ve aynı okulda çalışma sürelerine göre ise, okul içi politik taktiklerin gerçekleşmesine yönelik algıları farklılaşmamaktadır. Öğretmenlerin akademik iyimserlikleri orta düzeydedir. Öğretmenlerin akademik iyimserlik düzeyleri, çalıştıkları okul düzeyine,cinsiyetlerine , mezuniyet durumlarına ve okuldaki öğretmen sayısına göre farklılaşmamaktadır. Öğretmenlerin aynı okulda görev yapma sürelerine ve kıdemlerine göre akademik iyimserlik düzeyleri farklılaşmaktadır. Öğretmenlerin okul içi bazı politik taktiklerin gerçekleşmesine yönelik algıları ile öz yeterlikleri arasında negatif yönlü düşük ve orta düzeyde ilişkiler tespit edilmiştir. Yine öğretmenlerin bazı okul içi politik taktiklerin gerçekleşmesine yönelik algıları ile akademik iyimserliklerine ilişkin güven düzeyleri arasında pozitif yönlü düşük düzeyde ilişkiler bulunmuştur. Araştırmada son olarak, öğretmenlerin okul içi politik taktiklere yönelik algılarının okul akademik iyimserliklerini anlamlı bir şekilde yordamadığı görülmüştür.

1 Bu makale ikinci yazar danışmanlığında Uşak Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü'nde yürütülen "Okul içi politik oyunlar ile öğretmenlerin okul akademik iyimserlik düzeyleri arasındaki ilişkilerin incelenmesi" konulu tezden üretilmiştir.

2 Öğretmen/Yüksek Lisans Öğrencisi - nurseli.85@hotmail.com

ORCID: 0000-0002-7909-1616

3 Doç. Dr. Uşak Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Bölümü. aynur.bozkurt@usak.edu.tr,

ORCID: 0000-0002-7927-6063

Anahtar Kelimeler :Politik taktik, politik oyun, akademik iyimserlik, güven, akademik vurgu.

The Relationship between Teachers' Perceptions of political tactics in School and Their Level of School Academic Optimism

Introduction

As a social system, workers in the organizations want to affect the other workers to pursue their individual or organizational goals. With this regard, they constantly get involved in political games to effect and persuade others, to get better working conditions, to promote, to be an effective member of organizational administration, to gain power to direct organizational activities, to guarantee their individual benefits (Kipnis, Schmidt, Wilkonson, 1984). Some political games are perceived as positive while there are some other games which cause negative events in the organization like division and chaos thus damage the climate of the organization (Altun& Sarpkaya,2017).Vigoda (2000) states that behaviors occurring in the organizations are generally the ones that workers perform for their individual benefits. Political behaviors can also occur in the organizations as a way of influencing attempt to secure individuals' or groups' benefits or to increase them (Doğan, Bozkurt ,Demirbaş , 2014). It can be thought that teachers can also have a tendency to use political tactics at schools with their individual or organizational aims, too .Because Hoy & Tarter (1992), think that school atmosphere can be effected by teachers personality and their formal and informal relationship with each other (Hoy & Tarter ,1992). In this sense, it is thought that teachers' academic optimism can also be affected by the behaviors of teachers which they perform to affect each other .Mc Guigan and Hoy (2006) also described academic optimism as a school feature which academically successful schools own. With this research, it is aimed to determine the effect of political games (if there are) which exist in schools on teachers' academic optimism. The effect of political games which will be determined after this research, on the teachers' academic optimism which helps them to cooperate and trust each other and which is also seen as a must for school success, is significantly important for educational organizations to reveal positive and negative effects on teachers' attitudes to develop academic optimism and to reach their organizational goals. In addition to this, there is no other research in literature which searches for these two variables together. The research will also contribute to this absence. With this aim answers are looked for the following questions in this research;

1. What is the level of teachers' perceptions of political tactics existing in schools?
2. Do teachers' perceptions of existing political tactics at schools differ according to the level of school, gender, professional seniority, and graduation level, the number of teachers in school and duration of work in the same school?
3. What is the level of teachers' perceptions of academic optimism?
4. Does teachers' academic optimism differ according to the level of school, gender, professional seniority, and graduation level, the number of teachers in school and duration of work in the same school?
5. Is there a significant relationship between teachers' perceptions of political tactics existing in schools and their level of academic optimism?
6. Do teachers' perceptions of political tactics existing in schools predict their academic optimism?

Method

This research is in the relational survey model. The population of the research is the teachers who work in public primary, secondary and high schools in the district of Turgutlu in Manisa province in the 2019-2020 academic years. The population of the research consists of 1502 teachers. The theoretical sample size chart is used to determine the sample. The sample of the study consists of 433 teachers who are selected with convenience sampling method and working in the mentioned district. In the study, Political Tactics Scale was used to determine teachers' perception of existing political tactics at school and School Academic Optimism Scale was used to determine their level of academic optimism. Scales were applied to the teachers working in the schools which were accessible for the researcher. After all the collected scales were examined, it was seen that there were no invalid scale so none of the scales was excluded. In order to determine the analysis to be applied to the data obtained in the study, the skewness and kurtosis coefficients are examined for whether the data was normally distributed and it is understood that the data were normally distributed. For the statistical analysis of the data, Confirmatory Factor Analysis, Arithmetic Mean, One-Way Analysis of Variance (ANOVA), Independent Samples t-Test, Pearson Product-Moment Coefficient and Multiple Regression Analysis were used.

Discussion, Conclusion And Recommendations

This research has been conducted to determine the relationship between teachers' perceptions about political tactics' realization level at schools and their perceptions of school academic optimism level. According

to the research findings, teachers think that ingratiation, networking, impression management and coalition building sub dimensions of political tactics occur at medium level; while information management, scapegoating and increasing indispensability occur at a low level at schools. The research has also revealed that there has been a significant difference between teachers' perceptions of political tactics existing at schools according to the school level variable. Significant differences are seen between primary school teachers and secondary and high school teachers. Primary school teachers' perceptions about political tactics' realization level at schools are lower than secondary and high school teachers' level of perceptions about political tactics they observe at school. Teachers' perceptions about political tactics at school don't differ in terms of gender, professional seniority, graduation level and the number of teachers at school variables. Also it was seen that, teachers' perceptions of school academic optimism was at medium level. When teachers' senses were examined at sub dimensions of academic optimism, it was seen that teachers' senses about self efficacy were high while their senses are medium at trust and academic emphasis sub dimensions. Teachers' level of academic optimism don't differ according to the variables of the level of school they work at, gender, their graduation level and the number of teachers at school. It has been also revealed that there is no difference in teachers' level of perceptions of self efficacy while their perceptions differ significantly in trust and academic emphasis. Teachers' level of academic optimism also differs according to professional seniority variable at trust and academic emphasis sub dimensions of academic optimism. The differences are between the teachers who served school for 1-10 years and teachers who served school 11- 20 years or more than 21 years. The level of teachers' academic optimism differs significantly according to the duration of work at the same school variable, as it is seen that teachers working in the same school for 4 -6 years , have lower academic optimism senses than both teachers who worked for more or less than that period at the same school . The research also indicated that there is no difference in teachers' academic optimism level according to the gender variable at self efficacy and trust sub dimensions while they are different according to the gender variables at academic emphasis sub dimension of academic optimism. Teachers who worked for 1-10 years had lower academic optimism according to these sub dimensions. There is a significant, negative and low relationship between teachers' perceptions of ingratiating, networking, information management, impression management and their self efficacy while there is a significant, negative and moderate relationship between scapegoating and increasing indispensability sub dimensions of political tactics. According to these results; there will be a decrease in teachers' self efficacy when there is an increase in the attempts to perform ingratiating, networking, impression management, coalition building, scapegoating and increasing indispensability at schools. There is a significant, positive and low relationship between trust sub dimension of academic optimism and ingratiation, networking, information management and impression management political tactics. According to the research it was revealed that; political tactics have no predict teachers' academic optimism. According to the research findings; Since the increase of some political tactics' realization at schools, cause a decrease in teachers' self efficacy, school management can identify these political tactics which have negative effects on teachers' self efficacy and can take some precautions before they occur. Besides this, it is obvious that there are significant differences between the senses of primary school teachers' about political tactics existing at schools and secondary and high school teachers. An extensive research can be conducted to reveal the causes of these differences.

Giriş

Sosyal sistem olarak örgütlerde çalışanlar, bireysel ve örgütsel amaçlarını gerçekleştirmek için diğer iş görenleri etkilemek istemektedirler. Bu anlamda çalışanlar, çalışma olanaklarını iyileştirmek, görevde yükselmek, örgüt yönetiminde etkin şekilde yer almak, örgütün işleyişine yön verebilmek için güç sahibi olmak, kişisel çıkarları güvence altına almak v.b hedefler için sürekli diğer çalışanları ve üstlerini etkilemek amacıyla çeşitli politik taktiklere başvurmaktadırlar (Schmidt & Kipnis, 1984). Mayes ve Allen (1979) her örgütte farklı derecelerde ortaya konulan politik taktikler olduğunu belirtmektedirler. Bursalı ve Bağcı (2011) politik taktikleri, çalışanın bireysel hedeflerine ulaşmak amacıyla kasıtlı ve istendik olarak ortaya koydukları davranışlar olarak tanımlamaktadır. Vigoda (2000) da örgüt ortamında ortaya çıkan bu tür davranışların genelde çalışanların şahsi çıkarları için gösterdiklerini belirtmektedir. Politik davranışlar örgütlerde hem bireylerin hem de grupların kendi çıkarlarını muhafaza etmeleri veya artırmaları için, diğer bireylerin çıkarlarını isteğe bağlı sosyal etkileme girişimi olarak ortaya çıkabilmektedir (Doğan, Bozkurt & Demirbaş, 2014). Bununla birlikte örgütlerde bu politik taktiklerin bazıları olumlu olarak algılanırken, bazıları huzursuzluk, çatışma, kaos ve bölünme gibi olumsuz durumlar yaratarak, örgüt iklimine zarar vermektedir (Altun & Sarpkaya, 2017). Hoy ve Tarter'e (1992) göre de öğretmenlerin birbirleriyle olan resmi ve gayri resmi ilişkileri bulunmakta ve okul iklimi bu ilişkilerden etkilenmektedir (Hoy& Tarter,1992). Bu anlamda okullarda bazı öğretmenlerin örgütsel ve bireysel amaçları için politik davranışlara yönelebilecekleri, politik taktiklerden okul ortamında diğer öğretmenlerin olumlu veya olumsuz olarak etkinebilecekleri düşünülebilmektedir. Okul ortamındaki ilişkiler öğretmenlerin akademik iyimserliklerinin temelini oluşturmaktadır. Mc Hoy (2002) bir örgütte çalışanların

güven duymadığı diğer çalışanlarla ile işbirliği içinde çalışmasının imkânsız olduğunu, çalışanların güven duymaları şartı ile diğer çalışanlarla ile iş birliği içinde çalışabileceklerini öne sürmektedir. Bu nedenle öğretmenlerin okul ortamında bütünlük halinde çalışabilmeleri ve zor şartlarda birbirlerine destek olmaları için birbirlerine karşı olan güven duyabilmeleri önemli görülmektedir (Tschannen- Moren & Hoy,1998). Anlaşılabileceği üzere okullarda güven duygusu olmadan, öğre temenlerin akademik iyimserliklerinin olamayacağı belirtilmektedir. Okul içi bazı politik taktiklerin öğretmen-yönetici, öğretmen-öğretmen arasındaki güvene dayalı ilişkilerini olumsuz etkileyebileceği düşünülebilmektedir. Bunun yanında bazı politik taktiklerin de öğretmenlerin akademik iyimserlikleri üzerinde olumlu etkiler oluşturabileceği bu araştırmanın kabul ettiği başka bir varsayımdır. Guigan ve Hoy(2006) akademik iyimserliği, akademik alanda başarılı olarak kabul edilen okulların sahip olduğu bir özellik olarak tanımlamaktadırlar. Bu araştırmayla da okullarda politik taktiklerin gerçekleşme düzeyi ile öğretmenlerin akademik iyimserlikleri arasındaki ilişki durumunun belirlenmesi amaçlanmaktadır. Araştırma sonuçlarıyla okullarda kullanılan politik taktiklerin öğretmenleri akademik iyimserlikleri üzerindeki etkilerinin ortaya konulmasıyla bu konu eğitim yöneticilerinin ve öğretmenlerde bu farkındalık oluşturması umulmaktadır. Okullarda özellikle varsa politik taktiklerin olumsuz etkilerinin gerekli önlemlerin alınmasıyla giderilerek akademik başarıya önem veren okul kültürünün oluşturulabilmesine yönelik araştırmanın katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu anlamda araştırma değişkenlerinin daha iyi anlaşılabilmesi için aşağıda kavramsal açıklamalara yer verilmiştir.

Politik taktik

Örgüt içinde çalışanlar tarafından sergilenen bireysel ve örgütsel amaçlara yönelik farklı derecelerde ortaya konan politik taktikler mevcuttur. İslamoğlu ve Börü (2007), örgütlerde sergilenen politik taktikleri, örgüt bünyesinde onaylanan normlar ile bağdaşmayan, çalışanın kendi çıkarlarına hizmet eden, örgüt hedefleri ile aynı doğrultuda olmayan ve örgütün hedeflerine ters düşse bile gerçekleştirilen davranışlar olarak görmektedirler. Ferrell ve Peterson (1982) ise politik taktikleri, çalışanın örgütsel rolleri dışında kalan, avantajların ve dezavantajların dağılımına yönelik diğerlerini etkileme çabası olarak ele almışlardır (Akt. Zanzi, Arthur & Schamir, 1991). Mintzberg, örgütlerde karşılaşılan politik süreçleri, politik taktikler olarak görmektedir. Politik taktikleri ele alan araştırmacılar, örgütteki bu davranışları yöneltildiği yöne, örgüt bünyesinde kabul görüp görmeme durumuna ve davranışın uygulama şekline göre çeşitli sınıflandırmalar yapmışlardır. Ferris ve Kaçmar (2000) politik taktikleri örgütsel hayatın doğal bir sonucu olduğunu; Preffer (1981) başarılı bir şekilde yürütüldüğünde örgütsel faaliyetlere katkı sağlayacağını; Farrell ve Peterson (1982) ile Ferris v.d. (1989), örgütün resmi otoritesi tarafından onaylanmayan bu taktiklerin kişisel çıkarlara hizmet ettiğini savunmuşlardır (Akt. Zanzi & O' Neil, 2001). Doğan, Bozkurt ve Demirbaş da (2014), araştırmalarında bir örgütte bireylerin ya da grupların kendi çıkarlarını güvence altına almak ve arttırmak için, diğer çalışanları etkileme girişiminde bulunmasının, politik taktiklerin ortaya çıkmasının temel sebeplerinden olduğunu ortaya koymuşlardır. Erol (2014), eğitim fakültelerinde örgütsel iklim ve örgütsel politika algısını incelediği çalışmalarında, eğitim fakültelerinde politik davranışın mevcut olduğu ve sıklıkla sergilendiği algısının varlığını tespit etmiştir.

Mintzberg (1983), örgüt içerisinde güç taktikleri ve politik taktiklerin yaygınlaşmasını önlemek için, yöneticilerin kontrol birimlerini etkili şekilde kullanmalarını, örgüt içerisinde yürütülen politikaların anlaşılması ve sınırlandırılması gerektiğini savunmaktadır (Hoy & Miskel, 2012). Çalışanların örgütsel kaynakların yönetimi ve diğer çalışanlar üzerinde etki yönetimi sağlamak amacıyla kullandıkları politik taktikleri Ferrell ve Peterson (1986) genelde üç davranış boyutunda ortaya konulduğunu ileri sürmektedirler. Bunlar dâhili-harici boyut, yatay- dikey boyut ve meşru –meşru olmayan boyuttur. Dahili Harici boyutta çalışan amacına ulaşmak için örgüt içinden ya da dışından -bireylerle işbirliği içerisinde politik faaliyetlerle ve örgütün işleyişine etki etme girişiminde bulunmaktadır. Yatay- dikey boyutta ise çalışan politik süreçleri aynı kademedeki görev yapan meslektaşlarına ve üstlerine karşı gerçekleştirmektedir. Meşru-meşru olmayan boyutta örgüt içinde hem diğer hem de resmi otorite tarafından onaylanmayan davranışlar gösterebilmektedir. Örgütlerde sıklıkla kullanılan patrona şikâyet etmek, güce sahip olan iş görenlerin desteğini kazanmak için yakınlık kurmak, koalisyon oluşturmak, emir komuta zincirini çiğnemek, kurallara uymamak ya da örgütsel işleyişi aşırı kurallaştırmaya dayalı hale getirmek sayılabilmektedir (İslamoğlu & Börü, 2007).

Mintzberg (1985) örgütsel yaşamda farklı amaçlar doğrultusunda oynanan bir çok politik taktik olmak birlikte genel olarak oynanan taktikleri, direniş oyunları, direniş karşı koyma, sponsorluk, müttefiklik, imparatorluk kurma bütçe oyunları, uzmanlık ve patronluk olarak sıralamaktadır (Gencer,2018). Yukl ve Fable da (1990) örgüt içindeki politik taktikleri baskı, üst yönetime yaranmaya çalışma, çıkarların değişimi, koalisyon, yağcılık, rasyonel ikna, kişisel yakınlığı kullanma, danışma olarak açıklamaktadırlar. Vecchio (1988) örgüt çalışanlarınca sıklıkla kullanılan politik taktikleri kendini sevdirmeye çalışma, çevre oluşturma, bilgi yönetimi, algı yönetimi, koalisyon oluşturma, suçlu arama(günah keçisi), mecburiyeti (bağımlılığı) arttırmak, gözüne girmeye çalışmak, izlenim yönetimi, vazgeçilmezliği arttırmak, yalakalık ve amirlerin dikkatini çekme olarak sıralamaktadır (Erol, 2019). Bu çalışmada Vecchio (1988) tarafından geliştirilen Erol (2019) tarafından Türkçe' ye uyarlanan Politik Taktikler Ölçeği ile okullardaki politik taktiklere yönelik öğretmenlerin görüşleri ortaya

konulmuştur. Özkalp ve Kırel de (2011) örgüt içinde iş görenlerin kullandığı politik taktikleri, diğer iş görenleri suçlamak ve onlara saldırıda bulunmak, bilgiyi kontrol altında tutmak, olumlu izlenim yaratmak destek temeli geliştirmek ve güçlü iş görenlerle birlikte olmak üzere beş başlık altında toplamışlardır. İslamoğlu ve Börü (2007) ise, örgüt içindeki politik taktikleri tavizci davranmak, iki yüzlü davranmak, göze girmeye çalışmak, koalisyon kurmak, karşılıklı çıkar gözetmek ve üst yönetime yaranmaya çalışmak şeklinde gruplandırmaktadırlar. Örgütlerde karşılaşılan politik taktikleri Bozkurt ve Doğan da (2013) şu şekilde sıralamaktadır. Bu taktikler iyiliğin iyilik ile değişimi, baskı yapma, danışmanlık, yağcılık, ikna, iddialı olma, yüksek konumdakilerin desteğini alma, koalisyon kurma, izlenim yönetimi, bilgiyi elinde tutma, değerlerle etkileme, farklı bireyleri transfer veya terfi ettirme, muhalefet olan iş görenleri dışlama, emir-komuta yetkisine sahip pozisyonlara geçme, bölmek ve yönetmektir.

Örgüt içinde çalışanların bazı onaylanmayan politik taktikler göstermeleri, örgüt ortamının bozulmasına ve bu davranışların örgüt içinde yayılmasına sebep olabilmektedir. Bu yüzden yöneticilerin çalışanları bu tür davranışlara itebilecek uygulamalardan kaçınarak, örgüte ve çalışanların zararına olabilecek politik faaliyetleri bertaraf etmeleri gerekmektedir. Bununla birlikte örgütlerdeki politik davranışları, örgüt ve çalışanlar tarafından onaylanmayan, örgütün işleyişine zarar veren bölücü ve yıkıcı faaliyetler olarak tanımlayan görüşlerin yanı sıra; örgütteki köklü değişimlerin yaşanmasını, güç sahibi bireylerin yönetimde olmasını, çalışanların kariyer gelişmelerinin desteklediği ve yöneticiler tarafından örgütün amaçlarını gerçekleştirmek için çalışanları etkilemek ve motive etmek amacıyla kullanıldığını ileri süren görüşler de bulunmaktadır (Mohan Bursalı, 2008; Bursalı ve Bağcı, 2011).) Örgütlerde özellikle politik taktiklerin olumsuz etkilerini giderebilmek için bütün gücü kendisinde toplayan yöneticilerin, kontrol sisteminde yetersizlikleri örgüt içerisinde gizli informal güç taktiklerine sebep olmaktadır. Bu sebepten dolayı etkili yöneticiler, liderliği çalışanlarıyla paylaşmalı, onların uzmanlık gücünden faydalanmalı ve örgüt içi politik taktikleri sınırlandırmaya çalışmalıdırlar (Hoy & Miskel, 2010).

Akademik iyimserlik

Pozitif psikolojinin kurucusu olan Seligman'a(1995) göre iyimserlik bir kişilik özelliğidir. Birey iyimser olmayı öğrenebilmekte ve iyimserlik düzeyini geliştirebilmektedir. İyimserlik bireyin başarı duygusunu deneyimlemesi için yetenekli olması ve güdülenmiş olmasının yanı sıra, iyimser bakış açısına sahip olması da gerekmektedir (Peterson,2000). Hoy, Tarter ve Hoy (.2006) okullarda öğrenmenin gerçekleşmesi ve öğrenme sürecine etki eden faktörlerin araştırılması üzerine yapılan çalışmalarında akademik iyimserlik kavramını ortaya atmışlardır. Onlar akademik iyimserliği üç temel bileşeni olan bir okul özelliği olarak tanımlanmışlardır Bu bileşenleri ise, öz yeterlik, güven ve akademik vurgu olarak açıklamışlardır. Woolfolk Hoy da (2012), akademik iyimserliğin sabit olmadığını, öğrenilebilen, değiştirilebilen ve geliştirilebilen bir özellik olduğunu belirtmiş ve akademik iyimserliği öğretmenlerin kendi okullarındaki öğrenme ve öğretme süreçlerine yönelik sahip oldukları iyimserlik olarak tanımlamıştır.

Akademik iyimserlikte ortak yeterlik olarak algılanan özyeterlilik bir bilişsel boyut görülmektedir. Bu anlayışta okulun tüm öğretmenleri bir bütün olarak öğretim sürecinde başarılı olacaklarına dair bütüncül inanç taşımaktadırlar. (Tschannen- Moren &Hoy,1998). Öz yeterlilik inancı, kişinin yaşadığı başarı vebaşarısızlık deneyimleriyle, çevresindeki diğer kişilerin yaptıklarını gözleyerek onların deneyiminden yararlanmasıyla, kişinin yeterli düzeyde bilgiye sahip olduğuna ikna olmasıyla ve psikolojik olarak kendini güçlü hissetmesiyle oluşmaktadır (Alev,2019). Akademik iyimserlikte güven ise, öğretmenlerin öğrenme sürecinde öğrenci ve velilerine karşı duyduğu güven hissidir. Akademik iyimserliğin duyuşsal boyutunu oluşturmaktadır. Güven duygusunun akademik başarıya etkisi hakkında yapılan araştırmalar, güven duygusu eğitim sürecinde karşılaşılan sorunların aşılmasında önemli bir faktör olduğunu ve başarıyı olumlu yönde etkilediğini ortaya koymuşlardır (Bryk & Schneider; 2002; Hoy,2002). Akademik iyimserliğin son boyutu akademik vurgu, okul yönetimi tarafından belirlenen akademik hedeflere ulaşmak için bilişsel ve duyuşsal boyutların birlikte aktif olması ile ortaya çıkan davranışsal boyut olarak görülmektedir. Bolmen ve Deal (1997), akademik vurgunun sadece okul tarafından oluşturamayacağını okulun tüm üyelerinin ortak çabaları ile şekillenebileceğini öne sürmüştür (Goddard, Sweetland & Hoy, 2000). Akademik vurgu, okul ortamında akademik başarıya önem verilerek, ortak yeterlik ve güven duygusu ile hareket edilmesi böylelikle akademik başarıya ulaşabilmek için gerekli koşulların sağlanmasına yönelik davranışların sergilenmesidir. Akademik vurguya önem veren okullarda akademik başarının ortak tanımlaması yapılır ve bu başarıya ulaşmak için gerekli olan koşulların oluşturulması için okul yöneticisi ve öğretmenler iş birliği içerisinde çalışmaktadır. Akademik vurgunun öne çıkan bir okul özelliği olduğu okullarda, öğretmenler ve okul yöneticileri akademik hedefleri birlikte belirlerler ve okul yöneticileri öğretimsel faaliyetleri için gerekli olan sınıf içi donanımları ve gerekli diğer koşulları sağlamaktadır (Tschannen-Moran & Hoy, 1998).

Akademik iyimserlik, okul bünyesinde geliştirilen ortak bir tutumdur, Okulda akademik iyimserlik düzeyleri yüksek olan öğretmenler görevlerini özveri ile ve istekli bir şekilde yerine getirdiklerinden, örgütsel

bağlılık ve adanmışlık düzeylerinin de yüksek olmaktadır (Çağlar, 2013). Dolayısı ile akademik iyimserlik, okulda görev yapan öğretmenlerin kendilerini akademik anlamda yeterli gördükleri, öğrencilerin öğrenme sürecinde istekli, velilerin ise destekleyici yönde davranışlarda buldukları ve akademik başarının ulaşılabilir olduğuna dair kolektif inançlara sahip bir kültür oluşmasını sağlamaktadır (Hoy & Miskel, 2012). Öğretmenlerin okul iyimserlik düzeyleri öğrencilerin başarısı için önemli bir güç teşkil etmektedir (Yılmaz & Kurşun 2015).

Yukarıdaki alan yazın açıklamalarından okullardaki politik taktiklerin öğretmenlerin akademik iyimserliklerini etkileyebileceği düşünülebilmektedir Her ne amaçla olsun politik taktiklerin örgütlerde kaçınılmaz olduğu ve örgütsel yaşamın doğal bir sonucu olduğu üzerine fikir birliği sağlandığı görülmektedir (Zanzi & O' Neil, 2001; Mintberg, 1983; Mohan Bursalı, 2008; İslamoğlu & Börü, 2007). Dolayısı ile eğitim örgütleri olan okullarda da, ortak akademik hedefler doğrultusunda bir araya gelmiş öğretmenlerin, meslektaşlarını ve yöneticilerini, yöneticilerin de okuldaki astlarını ve okul dışındaki üstlerini etkilemek amacıyla kullandıkları taktikler öğretmenlerin akademik iyimserliklerini etkileyebilecektir. Araştırma sonucunda okullarda varlığı tespit edilecek olan politik taktiklerin, öğretmenlerin işbirliği ve güven duygusuyla hareket etmelerini sağlayan ve okul akademik başarısı için zorunluluk olarak görülen akademik iyimserliklerine olumlu veya olumsuz etkilerinin ortaya konulması ve öğretmenlerin akademik iyimserlik düzeylerine yönelik tutumlarının oluşmasındaki etkisinin bilinmesi eğitim örgütlerinin akademik hedeflerine ulaşmalarını açısından son derece önemlidir. Bununla birlikte alan yazında bu iki değişkenin birlikte araştırıldığı araştırmaya rastlanmadığı anlaşılmaktadır. Araştırmanın boşluğun doldurulmasına da katkı sağlayabileceği düşünülmektedir. Bu amaç doğrultusunda araştırmada aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır

1. Öğretmenlerin okul içinde sergilenen politik tatlilere yönelik algıları ne düzeydedir?

2. Öğretmenlerin okul içi politik tatiklere yönelik algı düzeyleri, görev yapılan okul düzeyine, cinsiyetlerine, mesleki kıdeme, mezuniyet durumuna, çalışılan okuldaki öğretmen sayısına ve aynı okuldaki çalışma süresine göre farklılaşmakta mıdır?

3. Öğretmenlerin okul akademik iyimserlik algı düzeyleri, görev yapılan okul düzeyine, cinsiyetlerine, mesleki kıdeme, mezuniyet durumuna, çalışılan okuldaki öğretmen sayısına ve aynı okuldaki çalışma süresine göre farklılaşmakta mıdır?

4. Öğretmenlerin okul içi tatiklere yönelik algıları ile okul akademik iyimserlik algıları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

5. Öğretmenlerin okul içi tatiklere yönelik algıları, akademik iyimserlik düzeylerini yordamakta mıdır?

Yöntem

Araştırmanın bu bölümünde, araştırmanın modeline, evren ve örnekleme, verilerin toplanması ve analizine ilişkin bilgiler yer almaktadır.

Araştırmanın modeli

Bu araştırma, öğretmenlerin okul içi politik taktikler ile okul akademik iyimserlik düzeyleri arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapıldığı için, ilişkisel tarama modeli kullanılarak gerçekleştirilmektedir. İlişkisel tarama modeli, iki veya daha çok değişken arasında birlikte bir değişimin var olup olmadığını ve bir değişim varsa, bu değişimin derecesini belirlemeyi amaçlayan bir araştırma modelidir (Karasar, 2005).

Evren ve örneklem

Araştırmanın çalışma evrenini, 2019–2020 eğitim öğretim yılında Manisa'nın Turgutlu ilçesinde yer alan resmi ilköğretim, ortaokul ve liselerde görev yapan 1873 öğretmen oluşturmaktadır. Örneklem seçiminde ise, kuramsal örneklem büyüklüğü çizelgesinden yararlanılmıştır. Çizelgede 5000 kişilik evrende %95'lik güven düzeyi, $\alpha=.05$ anlamlılık ve %5'lik hoşgörü düzeyi için gerekli örneklem büyüklüğünün en az 356 kişi olarak hesaplanmaktadır (Balcı, 2011). Araştırmanın örneklemini kolay ulaşılabilir örnekleme yoluyla ulaşılabilen 433 öğretmendir. Toplanan ölçüklerin titizlikle incelenmesi sonucunda hiçbir ölçük geçersiz görülmüştür. Araştırmanın örneklemini oluşturan öğretmenlerin cinsiyet, görev yapılan okul düzeyi, kıdem, mezuniyet durumu, okuldaki öğretmen sayısı ve aynı okulda yaklaşık çalışma süresi demografik verilerine ilişkin bilgiler Tablo 1.'de yer almaktadır.

Tablo 1. Örneklemeye ilişkin demografik bilgiler

Demografik Özellikler	Sayı	Yüzde	
Cinsiyet	Kadın	229	52.9
	Erkek	204	47.1
Kıdem	1-10 Yıl	102	23.6
	11-20 Yıl	163	37.6
	21 Yıl ve Üzeri	168	38.8
Okuldaki Öğretmen Sayısı	1-30 Kişi	133	30.7
	31 ve Üzeri Kişi	300	69.3
Mezuniyet Durumu	Lisans	372	85.9
	Lisansüstü	61	14.1
Çalışılan Okul Düzeyi	İlkokul	87	20.1
	Ortaokul	161	37.2
	Lise	185	42.7
Aynı Okulda Çalışma Süresi	1-3 Yıl	137	31.6
	4-6 Yıl	116	26.8
	7 Yıl ve Üzeri	180	41.6
TOPLAM	433	100	

Tablo 1.'e göre araştırmaya katılan öğretmenlerin cinsiyet durumları incelendiğinde, kadın öğretmen sayısının 229 (%52.9), erkek öğretmen sayısının ise 204 (%47.1) olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre, 1-10 yıl kıdemli olan öğretmen sayısı 102 (%23.6), 11-20 yıl olan öğretmen sayısı 163 (%37.6) ve 21 yıl ve üzeri olan öğretmen sayısı ise 168'dir (%38.8). Görev yaptıkları okuldaki öğretmen sayısı 1-30 arası olan 133 (%30.7), okulunda 31 ve üzeri öğretmen bulunan öğretmenlerin sayısı ise 300'dür (69.3). Yine öğretmenlerin 372'i (%85.9) lisans, 61'i (%14.1) lisans üstü eğitime sahiptir. Öğretmenlerin 87'si (%20.1) ilkokul, 16'i (%37.2) ortaokul ve 185'i (%42.7) lise öğretmenidir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin 1-3 yıl aynı okulda çalışma süresine sahip öğretmenlerin sayısı 137 (%31.6), 4-6 yıl çalışma süresine sahip öğretmenlerin sayısı 116 (%26.8) ve 7 yıl ve üzeri çalışma süresine sahip öğretmenlerin sayısını ise 180 (%41.6) olduğu görülmektedir.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada, öğretmenlerin okul içi politik taktiklere yönelik algılarını belirlemek amacıyla Politik Taktikler Ölçeği ve akademik iyimserlik düzeylerini belirlemek amacıyla ise, Okul akademik İyimserlik Ölçeği kullanılmıştır.

Politik Taktikler Ölçeği

Öğretmenlerin okul içi taktiklerin gerçekleşmesine yönelik algı düzeyleri, Robert P.Vecchio (1988) tarafından geliştirilen Erol (2019) tarafından Türkçe'ye uyarlanan "Politik Taktikler Ölçeği" ile ölçülmüştür. Ölçek, kendini sevdirmeye çalışma, çevre oluşturma, bilgi yönetimi, izlenim yönetimi, koalisyon oluşturma, suçlu arama ve mecburiyeti arttırma olmak üzere yedi politik taktik ve 21 maddeden oluşmaktadır. Ölçek 1=Hiçbir Zaman'dan 5= Her Zaman'a doğru beşli Likert derecelendirme şeklindedir. yüksek ve düşük puanın anlamı yazılmalıdır. Ölçekten alınan puan yükseldikçe okulda politik taktiklerin varlığının yükseldiği anlaşılmaktadır. Ölçeğin puan aralıkları çok düşük (1.00 -1.80), düşük (1.81-2.60), orta düzey (2.61-3.40), yüksek (3.41 - 4.20) ve çok yüksek (4.21 - 500) olarak kabul edilmiştir. Erol (2019) tarafından ölçeğin Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı, kendini sevdirmeye çalışma taktiği için $\alpha=.82$, çevre oluşturma taktiği için $\alpha=.93$, bilgi yönetimi taktiği için $\alpha=.92$, izlenim yönetimi taktiği için $\alpha=.92$, koalisyon oluşturma taktiği için $\alpha=.92$, suçlu arama taktiği için $\alpha=.90$ ve mecburiyeti arttırma taktiği için ise $\alpha=.92$ olarak hesaplanmıştır. Bu araştırma için ölçeğin Cronbach Alpha güvenilirlik katsayıları ise; kendini sevdirmeye çalışma için $\alpha=.89$, çevre oluşturma için $\alpha=.94$, bilgi yönetimi için $\alpha=.91$, izlenim yönetimi için $\alpha=.95$, koalisyon oluşturma için $\alpha=.96$, suçlu arama için $\alpha=.92$ ve mecburiyeti arttırma için ise $\alpha=.91$ bulunmuştur. Ölçeğe ait Cronbach Alpha güvenilirlik katsayılarının istenile değer olan .70 değerinin üstünde olduğu bulunmuştur (Büyüköztürk, 2012; Seçer, 2013).

Okul Akademik İyimserlik Düzeyi Ölçeği

Öğretmenlerin okul akademik iyimserlik düzeyleri, Çoban & Demirtaş (2011) Türkçe'ye uyarlanan "Okul Akademik İyimserlik Düzeyi Ölçeği" ile ölçülmüştür. Ölçek, öz yeterlik, güven ve akademik vurgu olmak üzere üç boyut ve 19 maddeden oluşmaktadır. Ölçek 1=Hiç Katılmıyorum'dan 5= Tamamen Katılıyorum'a doğru derecelenen beşli Likert tipindedir. Yine bu ölçekten de alınan puan yükseldikçe öğretmenlerin akademik iyimserlik düzeylerinin yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Ölçeğin puan aralıkları çok düşük (1.00 -1.80), düşük (1.81-2.60), orta düzey (2.61-3.40), yüksek (3.41 - 4.20) ve çok yüksek (4.21 - 500) olarak kabul edilmiştir.

Ölçeğin Cronbach Alpha Güvenilirlik Katsayıları, akademik iyimserliğe yönelik öz yeterlik boyutu için $\alpha=.68$, güven boyutu için $\alpha=.89$ ve akademik vurgu boyutu için ise $\alpha=.86$ olarak belirlenmiştir (Çoban & Demirtaş, 2016). Bu araştırmada ölçeğin Cronbach Alpha Güvenilirlik Katsayıları öz yeterlik boyutu için $\alpha=.61$, güven boyutu için $\alpha=.87$ ve akademik vurgu için ise $\alpha=.91$ 'dir. Bu ölçeğin toplam güvenilirlik katsayısı ise .89 olarak bulunmuştur. Yine bu ölçeğe ait Cronbach Alpha güvenilirlik katsayılarının istenilen .70 değerinin üstünde olduğu anlaşılmaktadır (Büyüköztürk, 2012; Seçer, 2013)

Verilerin Analizi

Araştırma sonucu elde edilen uygulanacak analizlerin belirlenebilmesi için verilerin normal dağılıp dağılmadığına yönelik çarpıklık ve basıklık katsayılarına bakılmıştır. Araştırma verilerinin ölçek boyutlarına yönelik hesaplanan çarpıklık-basıklık katsayılarının +2 ile -2 arasında olması nedeniyle verilerin normal dağıldığı kabul edilmiştir (Bursal, 2017; Karagöz, 2016). Tablo 2'de verilerin çarpıklık basıklık testi sonuçları sunulmuştur.

Tablo 2. Araştırma verilerinin normallik dağılım durumuna ilişkin veriler

	Boyutlar	Çarpıklık	Basıklık
Politik Taktikler Ölçeği	Kendini Sevdirmeye	.491	-.230
	Çalışma	.305	-.831
	Çevre Oluşturma	.920	.460
	Yönetimi	.015	-.968
	İzlenim Yönetimi	.069	-.847
	Koalisyon Oluşturma	.495	-.590
	Suçlu Arama	.485	-.470
	Mecburiyeti Arttırma	-.770	1.327
Okul Akademik İyimserlik Ölçeği	Öz yeterlik	-.073	.956
	Güven	-.232	.391
	Akademik Vurgu		

Tablo 2 yer alan veriler doğrultusunda, çarpıklık ve basıklık katsayısının istenen değerler arasında olması sebebiyle, analizlerde bağımsız örneklem t-Testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ve Pearson Momentler Çarpımı Korelasyonu ile çoklu regresyon analizi teknikleri kullanılmıştır. Öğretmenlerin okul içi politik taktiklere yönelik algı düzeyleri ve okul akademik iyimserlik düzeylerinin cinsiyet, mezuniyet durumu ve okuldaki öğretmen sayısı açısından anlamlı bir şekilde farklılaşmış farklılaşmadığına bağımsız örneklem t-Testi ile bakılmıştır. Yine Öğretmenlerin okul içi politik taktiklere yönelik algı düzeyleri ve okul akademik iyimserlik düzeylerinin görev yapılan okul düzeyi, kıdem yılı ve aynı okulda yaklaşık çalışma süresine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için ise tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Oluşan farkların anlamlı hangi grup veya gruplar arasında olduğuna TUKEY HSD testiyle bakılmıştır. Analizlerde anlamlılık düzeyi 0.5 olarak alınmıştır. Öğretmenlerin okul içi politik taktiklere yönelik algıları ile okul akademik iyimserliğine yönelik algı düzeyleri arasında bir ilişkinin olup olmadığına ise için ise Pearson Momentler Çarpımı Korelasyonu ile bakılmıştır. Bunun yanında araştırma değişkenleri arasında çoklu bağlantılılığa yönelik VIF ve tolerans değerleri incelenmiştir. VIF değerlerinin 1.122 ile 1.274 arasında bulunduğu tolerans değerlerinin de .785 ile .892 arasında olduğu görülmüştür. Tolerans değerlerinin .02'den büyük, VIF değerlerinin ise 10'dan küçük olduğundan çoklu bağlantılılık problemi olmadığı anlaşılmıştır (Seçer, 2013). Okullarda politik taktiklerin uygulanma düzeyi ile öğretmenlerin okul akademik iyimserliğini yordayıp yordamadığına yönelik olarak da çoklu regresyon analizi yapılmıştır.

Bulgular

Bu bölümde; araştırmanın temel problemi ve alt problemlerine cevap bulmak için yapılan araştırma sonucunda elde edilen veriler neticesinde ulaşılan bulgular ve yorumlara yer verilmiştir. Öğretmenlerin okul içi politik taktik uygulamalarına yönelik algı düzeylerine ait betimsel istatistiklere Tablo 3' te yer verilmiştir.

Tablo 3 incelendiğinde, öğretmenlerin okul içi politik taktiklerin gerçekleşmesine yönelik algı düzeyleri, kendini sevdirmeye çalışma (= 2.6326), çevre oluşturma (= 2.7569), izlenim yönetimi (= 3.0822), ve koalisyon oluşturma (= 3.0414) taktiklerine ilişkin orta; bilgi yönetimi (= 2.3457), suçlu arama, (= 2.5266) ve mecburiyeti arttırma (= 2.5910) taktiklerine ilişkin düşüktür. Tablo 4' te ise, çalışılan okul düzeyi değişkenine göre öğretmenlerin okul içi politik taktik uygulamalarına yönelik algılarına ilişkin bulgular yer almaktadır.

Tablo 3. Öğretmenlerin okul içi politik taktiklere ilişkin algılarına yönelik betimsel istatistikler

Değişkenler	\bar{X}	Ss	Düzye
Kendini Sevdirmeye Çalışma	2.63	1.013	Orta
Çevre Oluşturma	2.76	1.167	Orta
Bilgi Yönetimi	2.35	1.032	Düşük
İzlenim Yönetimi	3.09	1.212	Orta
Koalisyon Oluşturma	3.05	1.172	Orta
Suçlu Arama	2.53	1.135	Düşük
Mecburiyeti Arttırma	2.59	1.085	Düşük

Tablo 4. Çalışılan okul düzeyine göre öğretmenlerin okul içi politik taktiklere yönelik algılarına ilişkin ANOVA Testi sonuçları

Politik Taktikler	Okul Düzeyi	N	\bar{X}	Ss	Var. K	KT	Sd	KO	F	p	Fark
Kendini Sevdirmeye Çalışma	İlkokul (1)	87	2.22	.772	G.Arası	19.152	2	9.576	9.714	.000	1 < 2
	Ortaokul (2)	161	2.69	.986	G.İçi	421.905	428	.986			1 < 3
	Lise (3)	183	2.78	1.09	Top.	441.056	430				
Çevre oluşturma	İlkokul (1)	86	2.29	.999	G.Arası	23.416	2	11.708	8.915	.000	1 < 2
	Ortaokul (2)	161	2.86	1.196	G.İçi	563.396	429	1.313			1 < 3
	Lise (3)	185	2.89	1.164	Top.	586.813	431				
Bilgi Yönetimi	İlkokul (1)	87	2.00	.843	G.Arası	13.144	2	6.572	6.322	.002	1 < 2
	Ortaokul (2)	160	2.41	1.053	G.İçi	443.901	427	1.040			1 < 3
	Lise (3)	183	2.50	1.065	Top.	457.045	429				
İzlenim yönetimi	İlkokul (1)	86	2.55	1.145	G.Arası	30.281	2	15.140	10.789	.000	1 < 2
	Ortaokul (2)	159	3.19	1.191	G.İçi	593.621	423	1.403			1 < 3
	Lise (3)	181	3.24	1.197	Top.	623.902	425				
Koalisyon oluşturma	İlkokul (1)	84	2.62	1.077	G.Arası	18.855	2	9.427	7.061	.001	1 < 2
	Ortaokul (2)	160	3.17	1.209	G.İçi	566.081	424	1.335			1 < 3
	Lise (3)	183	3.12	1.142	Top.	584.936	426				
Suçlu arama	İlkokul (1)	47	2.22	1.049	G.Arası	10.221	2	5.110	4.025	.019	1 < 2
	Ortaokul (2)	161	2.58	1.178	G.İçi	545.946	430	1.270			1 < 3
	Lise (3)	185	2.62	1.117	Top.	556.167	432				
Mecburiyeti arttırma	İlkokul (1)	87	2.21	1.039	G.Arası	15.518	2	7.759	6.765	.001	1 < 2
	Ortaokul (2)	161	2.70	1.068	G.İçi	492.012	429	1.147			1 < 3
	Lise (3)	184	2.67	1.087	Top.	507.530	431				

Tablo 4'e göre, öğretmenlerin okul içi politik taktiklerin gerçekleşmesine yönelik algılarının kendini sevdirmeye çalışma [$F_{(2-428)} = 9.714$; $p < 0.05$], çevre oluşturma [$F_{(2-429)} = 8.915$; $p < 0.05$], bilgi yönetimi [$F_{(2-427)} = 6.322$; $p < 0.05$], izlenim yönetimi [$F_{(2-423)} = 10.789$; $p < 0.05$], koalisyon oluşturma [$F_{(2-424)} = 7.061$; $p < 0.05$], suçlu arama [$F_{(2-430)} = 4.025$; $p < 0.05$] ve mecburiyeti arttırma [$F_{(2-429)} = 6.765$; $p < 0.05$] taktiklerinde görev yapılan okul düzeyi değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Politik taktiklerin hepsinin gerçekleşmesine yönelik ilkökul, ortaokul ve lisede görev yapan öğretmen algılarında farklılaşma görülmüştür. Öğretmen algılarına göre ortaokul ve lise öğretmenlerinin ilkökul öğretmenlerine oranla okullarında öğretmenlerin politik taktiklere daha fazla başvurduğu ortaya çıkmıştır. Öğretmenlerin okul içi politik taktik gerçekleşmesine yönelik algılarının diğer demografik değişkenlere göre incelenme sonuçları ise aşağıdaki şekildedir.

Cinsiyet değişeni bakımından, öğretmenlerin okul içinde politik taktiklerin gerçekleşmesine ait algılarının, kendini sevdirmeye çalışma [$t(429) = .745$ $p > .05$], çevre oluşturma [$t(430) = .335$ $p > .05$], bilgi yönetimi [$t(428) = .523$ $p > .05$], izlenim yönetimi [$t(424) = .301$ $p > .05$], koalisyon oluşturma [$t(425) = .895$ $p > .05$], suçlu arama [$t(431) = .687$ $p > .05$], ve mecburiyeti arttırma [$t(430) = .952$ $p > .05$] taktiklerine ilişkin olarak anlamlı bir farklılık göstermediği görülmektedir. Buna göre, erkek öğretmenlerin ve kadın öğretmenlerin okullarda karşılaştıkları politik faaliyetlere yönelik değerlendirmelerinin birbiri ile benzer olduğu söylenebilir.

Kıdem yılı değişkeni bakımından, kıdemi 1-10 yıl, 11-20 yıl ve 21 yıl ve üzeri olan öğretmenlerin okul içi politik taktiklerin gerçekleşmesine ait algılarının, politik taktiklerin kendini sevdirmeye çalışma [$F_{(2-428)} = .645$; $p>.05$], çevre oluşturma [$F_{(2-429)} = 1.236$; $p>.05$] bilgi yönetimi [$F_{(2-427)} = .468$; $p>.05$], izlenim yönetimi [$F_{(2-423)} = 2.272$; $p>.05$], koalisyon oluşturma [$F_{(2-424)} = 2.975$; $p>.05$], suçlu arama [$F_{(2-430)} = 1.184$; $p>.05$], ve mecburiyeti arttırma [$F_{(2-429)} = 1.198$; $p>.05$] taktiklerine ilişkin olarak anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmüştür.

Mezuniyet durumu değişkeni bakımından, öğretmenlerin okul içi politik taktik uygulamalarına ait algılarında, politik taktiklerin kendini sevdirmeye çalışma [$t_{(429)} = -.510$, $p>.05$], çevre oluşturma [$t_{(430)} = -1.006$, $p>.05$], bilgi yönetimi [$t_{(428)} = -.300$, $p>.05$], izlenim yönetimi [$t_{(424)} = -.889$, $p>.05$], koalisyon oluşturma [$t_{(425)} = -.893$, $p>.05$], suçlu arama [$t_{(431)} = .015$, $p>.05$], mecburiyeti arttırma [$t_{(430)} = .007$, $p>.05$] boyutlarında ve politik taktik davranışının toplamında [$t_{(412)} = -.746$, $p>.05$], öğretmenlerin lisans ya da lisansüstü eğitim durumlarına sahip olmaları açısından anlamlı bir farklılaşma tespit edilememiştir. Bu sonuca göre öğretmenlerin almış olduğu eğitimin, çalıştıkları okullardaki politik davranışlarını etkilememekte olduğu söylenebilir.

Okuldaki öğretmen sayısı değişkeni bakımından, çalıştıkları okulda 1-30 öğretmen bulunanlar ile okulunda 31 ve üzeri öğretmen bulunan öğretmenlerin okul içi politik taktiklerin gerçekleşmesine ait algılarının, kendini sevdirmeye çalışma [$t_{(429)} = -1.010$, $p>.05$], çevre oluşturma [$t_{(430)} = -.596$, $p>.05$], bilgi yönetimi [$t_{(428)} = .172$, $p>.05$], izlenim yönetimi [$t_{(424)} = -.326$, $p>.05$], koalisyon oluşturma [$t_{(425)} = .529$, $p>.05$], suçlu arama [$t_{(431)} = .854$, $p>.05$] ve mecburiyeti arttırma [$t_{(430)} = .485$, $p>.05$] politik taktiklerine ilişkin olarak anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmüştür.

Aynı okulda çalışma süresi değişkeni bakımından, mevcut okulunda 1-3 yıl, 4-6 yıl ve 7 yıl ve üzeri çalışma süresi bulunan öğretmenlerin okul içi politik taktik uygulamalarına ait algılarının, kendini sevdirmeye çalışma [$F_{(2-428)} = .858$; $p>.05$], çevre oluşturma [$F_{(2-429)} = .389$; $p>.05$], bilgi yönetimi [$F_{(2-427)} = .617$; $p>.05$], izlenim yönetimi [$F_{(2-423)} = .139$; $p>.05$], koalisyon oluşturma [$F_{(2-424)} = 1.507$; $p>.05$], suçlu arama [$F_{(2-430)} = .362$; $p>.05$], mecburiyeti arttırma [$F_{(2-429)} = .143$; $p>.05$] politik farklılaşmadığı görülmüştür. Buna göre öğretmenlerin çalıştıkları okulda belli bir süre yapmış olmalarının okullarında gözlemlemiş oldukları politik taktiklere ilişkin algılarını etkilemediği söylenebilir. Öğretmenlerin okul akademik iyimserliğine yönelik algı düzeylerine ait betimsel istatistiklere Tablo 5' te yer verilmiştir.

Tablo 5. Öğretmenlerin okul akademik iyimserlik düzeyine ilişkin algılarına yönelik betimsel istatistikler

Değişkenler	\bar{X}	Ss	Düzye
Öz yeterlik	4.14	.615	Yüksek
Güven	3.00	.728	Orta
Akademik Vurgu	3.11	.824	Orta
Akademik İyimserlik Toplam	3.35	.588	Orta

Tablo 5 incelendiğinde, öğretmenlerin okul akademik iyimserlik düzeylerine ilişkin akademik iyimserliğin öz yeterlik ($\bar{X} = 4.1395$) boyutunda yüksek, güven ($\bar{X} = 3.0047$) boyutunda ve akademik vurgu ($\bar{X} = 3.1121$) boyutunda orta düzeydedir. Okul akademik iyimserliğinin genel olarak var olma düzeyine yönelik öğretmen algılarının da ($\bar{X} = 3.3457$) yine orta düzeyde olduğu görülmektedir. Tablo 6' da ise, çalışılan okul düzeyi değişkenine göre öğretmenlerin okul akademik iyimserliği düzeylerine yönelik algılarına ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 6. öğretmenlerin okul akademik iyimserlik düzeyinin Çalışılan okul düzeyine göre karşılaştırılmasına ilişkin ANOVA Testi sonuçları

Akademik İyimserlik	Okul Düzeyi	N	\bar{X}	Ss	Var. K	KT	Sd	KO	F	p	Fark
Öz yeterlik	İlkokul (1)	87	4.19	.665	G.Arası	.593	2	.296	.782	.458	Yok
	Ortaokul(2)	159	4.099	.607	G.İçi	161.835	427	.379			
	Lise (3)	184	4.16	.598	Top.	162.428	429				
Güven	İlkokul (1)	87	3.08	.789	G.Arası	.797	2	.398	.751	.472	Yok
	Ortaokul(2)	160	2.96	.734	G.İçi	225.928	426	.530			
	Lise (3)	182	3.01	.693	Top.	226.725	428				
Akademik Vurgu	İlkokul (1)	86	3.26	.875	G.Arası	2.457	2	1.228	1.816	.164	Yok
	Ortaokul(2)	161	3.08	.927	G.İçi	286.853	424	.677			
	Lise (3)	180	3.07	.687	Top.	289.310	426				

Tablo 6 incelendiğinde, öğretmenlerin okul akademik iyimserliğin, öz yeterlik [$F_{(2,427)} = .782$; $p > 0.05$], güven [$F_{(2,426)} = .751$; $p > 0.05$] ve akademik vurgu [$F_{(2,424)} = 1.816$; $p > 0.05$] boyutlarına yönelik algılarının, görev yapılan okul düzeyi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için uygulanan tek yönlü varyans analizi sonucunda okul düzeyine göre ilkökul, ortaokul ve lise öğretmenleri arasında anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir. Öğretmenlerin okul akademik iyimserliğe yönelik algıları, araştırmada yer alan diğer demografik değişkenlere göre incelenmiş ve sonuçlar aşağıda sunulmuştur.

Cinsiyet değişeni bakımından, öğretmenlerin okul akademik iyimserlik düzeyleri akademik iyimserliğin öz yeterlik [$t_{(428)} = 1.296$, $p > .05$] ve güven [$t_{(427)} = .809$, $p > .05$] boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaşmamaktadır. Bununla birlikte akademik vurgu [$t_{(425)} = 2.245$, $p < .05$] boyutunda ise, kadın ve erkek öğretmenlerin akademik iyimserlik düzeyleri arasında, kadın öğretmenler lehine anlamlı bir fark tespit edilmiştir. Bu bağlamda, kadın öğretmenlerin erkek öğretmenlere akademik iyimserlik düzeylerinin daha yüksek olduğu söylenebilir. Akademik iyimserliğin geneline [$t_{(418)} = 1.858$, $p > .05$] yönelik kadın ve erkek öğretmen algıları arasında da anlamlı bir farklılık olmadığı anlaşılmıştır.

Kıdem yılı değişkeni bakımından, öğretmenlerin okul akademik iyimserlik düzeyleri, akademik iyimserliğin öz yeterlik [$F_{(2,427)} = .984$; $p > 0.05$] boyutunda kıdemi 1-10 yıl, 11-20 yıl ve 21 yıl ve üzeri olan öğretmenler arasında anlamlı olarak farklılaşmadığı anlaşılmaktadır. Anlamlı farklılıklar, güven [$F_{(2,426)} = 6.242$; $p < 0.05$] boyutunda, akademik vurgu [$F_{(2,424)} = 7.279$; $p < 0.05$] boyutunda ve öğretmenlerin okul akademik iyimserliklerine ait toplam algılarında [$F_{(2,417)} = 6.305$; $p < 0.05$], kıdemi 1-10 yıl olan öğretmenler ile kıdemi 11 - 20 yıl ve kıdemi 21 yıl ve üzeri olan öğretmenler arasında görülmektedir. Okul akademik iyimserliğin toplamında göre, kıdemi 1-10 yıl arasında olan öğretmenlerin akademik iyimserliğe ait en düşük puan ortalamalarına sahip oldukları görülmektedir. Benzer şekilde akademik iyimserliğin güven ve akademik vurgu alt boyutlarında da en düşük puan ortalamaları kıdemi 1-10 yıl olan öğretmenlere aittir.

Mezuniyet durumu değişkeni bakımından, öğretmenlerin okul akademik iyimserlik düzeyleri, akademik iyimserliğin öz yeterlik [$t_{(428)} = -.289$, $p > .05$], güven [$t_{(427)} = -.732$, $p > .05$] ile akademik vurgu [$t_{(425)} = -.456$, $p > .05$] boyutlarında ve akademik iyimserliğin toplamında [$t_{(418)} = -.610$, $p > .05$], öğretmenlerin lisans ya da lisansüstü eğitim durumlarına sahip olmaları açısından anlamlı bir farklılaşma oluşturmadığı tespit edilmiştir.

Okuldaki öğretmen sayısı değişkeni bakımından, öğretmenlerin okul akademik iyimserliğine ait algılarının, akademik iyimserliğin öz yeterlik [$t_{(428)} = -.840$, $p > .05$], güven [$t_{(427)} = -.293$, $p > .05$] ile akademik vurgu [$t_{(425)} = .645$, $p > .05$] boyutlarında ve okul akademik iyimserliğinin toplamında [$t_{(418)} = -.123$, $p > .05$], okulunda 1-30 öğretmen bulunanlar ile okulunda 31 ve üzeri öğretmen bulunanlar arasında, anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmüştür.

Aynı okulda çalışma süresi değişkeni bakımından, mevcut okulunda 1-3 yıl, 4-6 yıl ve 7 yıl ve üzeri çalışma süresi bulunan öğretmenler arasında öz yeterlik [$t_{(2,427)} = 2.441$; $p > 0.05$] düzeylerinin anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmüştür. Akademik iyimserliğe yönelik güven [$t_{(2,426)} = 3.765$; $p < 0.05$] boyutunda, aynı okulda 4-6 yıl çalışan öğretmenler ile 7 yıl ve üzeri yıl çalışan öğretmenler arasında anlamlı farklılıklar görülmektedir. Öğretmenlerin güven boyutuna yönelik en düşük puan ortalamaları aynı okulda 4-6 yıl süre ile görev yapmış olan öğretmenlere aittir. Akademik vurgu [$t_{(2,424)} = 4.014$; $p < 0.05$] boyutunda ise anlamlı farklılıklar aynı okulda 4-6 yıl çalışan öğretmenler ile 1-3 yıl ve 7 yıl ve üzeri çalışan öğretmenler arasında görülmektedir. Akademik iyimserliğin toplamında ise anlamlı farklılıklar, yine aynı okulda 4-6 yıl süre ile görev yapan öğretmenler ile 1-3 yıl ve 7 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler arasında görülmektedir. Akademik iyimserliği toplamına yönelik en yüksek puan ortalamalarının aynı okulda 1-3 yıl süre ile görev yapan öğretmenlere ait iken; en düşük puan ortalamalarının ise aynı okulda 4-6 yıl süre ile görev yapan öğretmenlere ait olduğu görülmektedir. Tablo 7'de öğretmenlerin okul içi politik taktik uygulamalarına yönelik algıları ile okul akademik iyimserlik düzeyleri arasındaki ilişkilerin belirlenmesine yönelik korelasyon analizi sonuçları yer almaktadır.

Tablo 7'den anlaşılacağı üzere öğretmenlerin okul içi kendini sevdirmeye çalışma, çevre oluşturma, bilgi yönetimi izlenim yönetimi, koalisyon oluşturma, suçlu arama ve mecburiyeti arttırma politik taktiklerinin gerçekleşmesine yönelik algıları ile akademik iyimserlik düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki tespit edilmemiştir. Bununla birlikte okul içi politik taktiklerden kendini sevdirmeye ($r = -.258$, $p < .01$) çevre oluşturma ($r = -.258$, $p < .01$), izlenim yönetimi ($r = -.258$, $p < .01$) ve koalisyon oluşturma ($r = -.258$, $p < .01$) politik taktiklerinin gerçekleşmesine yönelik algıları ile özyeterlilik düzeyleri arasında negatif yönlü düşük düzeyde ilişki tespit edilmiştir. Öğretmenlerin okul içi politik taktiklerden suçlu arama ($r = -.393$, $p < .01$) ve mecburiyeti arttırma ($r = -.323$, $p < .01$) politik taktiklerinin gerçekleşmesine yönelik algıları ile yine özyeterlilik düzeyleri arasında negatif yönlü orta düzeyde ilişki olduğu görülmektedir. Buna göre politik taktiklerin bu politik taktiklerin gerçekleşmesi okul içerisinde arttıkça öğretmenlerin öz yeterlik algıları azalmaktadır. Öğretmenlerin bilgi yönetimi ($r = .296$, $p <$

.01) politik taktiklerinin gerçekleşmesine yönelik algıları ile öz yeterlilik algıları arasında ise pozitif yönlü ve düşük düzeyde ilişki bulunmaktadır.

Tablo 7. Öğretmenlerin okul içi politik taktik uygulamalarına yönelik algıları ile okul akademik iyimserlik düzeyleri arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon analizi tablosu

Politik Taktikler	Akademik İyimserlik	Öz Yeterlik	Güven	Akademik Vurgu	Akademik İyimserlik
Kendini Sevdirmeye Çalışma		-.258 **	.115*	.058	.006
Çevre Oluşturma		-.269**	.097*	.013	-.029
Bilgi Yönetimi		.296**	.127**	.056	.003
İzlenim Yönetimi		-.228**	.136**	.088	.039
Koalisyon Oluşturma		-.261**	.76	-.003	-.045
Suçlu Arama		-.393**	.061	.062	-.049
Mecburiyeti Arttırma		-.323**	.093	.057	-.023

*0,05 düzeyinde anlamlıdır. **0,01 düzeyinde anlamlıdır.

Öğretmenlerin okul içerisinde bilgi yönetimine yönelik politik taktik algıları arttıkça öz yeterlilik algıları artmaktadır. Öğretmenlerin içi politik taktiklerden kendini sevdirmeye ($r = .115, p < .05$) çevre oluşturma ($r = -.097, p < .05$), bilgi yönetimi ($r = .127, p < .01$) ve izlenim oluşturma ($r = .136, p < .01$) taktiklerinin gerçekleşmesine yönelik algıları ile güven düzeyleri arasında anlamlı, pozitif yönlü ve düşük düzeyde ilişkiler ortaya çıkmıştır. Buna göre bahsedilen taktiklerin kullanımı arttıkça öğretmenlerin , öğretmenlerin güven duygusu da artmaktadır. Okul içerisinde koalisyon oluşturma, suçlu arama ve mecburiyeti arttırma politik taktilerine yönelik algıları ile güven düzeyleri arasında bir ilişki bulunmamaktadır. Son olarak öğretmenlerin okul içi kendini sevdirmeye çalışma, çevre oluşturma, bilgi yönetimi izlenim yönetimi, koalisyon oluşturma, suçlu arama ve mecburiyeti arttırma politik taktiklerinin gerçekleşmesine yönelik algıları ile akademikvurgu aları arasında arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmamaktadır. Tablo 8'de öğretmenlerin okul içi politik taktik uygulamalarına yönelik algılarının okul iyimserlik akademik düzeylerine ilişkin bulgular yer almaktadır.

Tablo 8. Öğretmenlerin okul içi politik taktik uygulamalarına yönelik algılarının okul iyimserlik akademik düzeylerini yordama durumlarına ilişkin analiz sonuçları

Yordanan Değişken: Akademik İyimserlik							
Yordayıcı Değişken	B	S. Hata	β (Beta)	t	p	Kısmi	İkili
Sabit	3.329	.090		37.136	.000		
Kendini sevdirmeye çalışma	.041	.052	.071	.798	.425	.040	.040
Çevre oluşturma	-.083	.056	-.166	-1.500	.134	-.075	-.074
Bilgi yönetimi	.056	.048	.100	1.171	.242	.059	.058
İzlenim yönetimi	.157	.051	.323	3.080	.002	.154	.153
Koalisyon oluşturma	-.103	.049	-.206	-2.112	.035	-.106	-.105
Suçlu arama	-.077	.055	-.150	-1.406	.160	-.071	-.070
Mecburiyeti arttırma	.011	.060	.020	.176	.860	.009	.009
R=.181							
	R²=.033						
F(7-393)=1.899							
	p=.068						

Yapılan regresyon analizi sonucunda, öğretmenlerin okul içi politik taktiklere yönelik algılarının akademik iyimserliklerini anlamlı bir şekilde yordamadığı görülmüştür ($R = .181 R^2 = .033 p < .01$). Bu bağlamda, öğretmenlerin okul içi kendini sevdirmeye çalışma, çevre oluşturma, bilgi yönetimi, izlenim yönetimi, koalisyon oluşturma, suçlu arama ve mecburiyeti arttırma politik taktiklerinin uygulanmasına yönelik algılarının okul akademik iyimserlikleri üzerinde bir etkisinin olmadığı anlaşılmaktadır.

Tartışma, sonuç ve öneriler

Bu araştırma, okullarda öğretmenlerin okul içinde politik taktiklerin gerçekleşmesine yönelik algıları ile okul akademik iyimserliği düzeyleri arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, öğretmenlerin okul içinde kendini sevdirmeye çalışma, çevre oluşturma, izlenim yönetimi ve koalisyon oluşturma politik taktiklerinin gerçekleşmesine yönelik algılarının orta düzeyde; bilgi yönetimi, suçlu arama ve mecburiyeti arttırma politik taktiklerinin düşük düzeyde gerçekleştiği ortaya çıkmıştır. Mintzerg(1985), örgütleri, farklı bireysel çıkarlara hizmet eden, örgüt tarafından onaylanmayan politikaların yürütüldüğü birer arena olarak tanımlamıştır. Bu tanımdan yola çıkarak, eğitim öğretim hedeflerini gerçekleştirmek üzere bir araya gelmiş, farklı kişilik özelliklerine bireylerden oluşan okulların da birer örgüt olması sebebiyle, okullarda politik faaliyetlerin görülmesi olağan bir sonuç olarak değerlendirilebilir.

Araştırma sonucunda, öğretmenlerin okul içi politik taktiklerin gerçekleşmesine yönelik algıları arasında çalıştıkları okul düzeyi değişkeni bakımından anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Anlamlı farklılıklar ilkökul öğretmenleri ile ortaokul ve lise öğretmenleri arasındadır. Anlamlı farklılıklar ilkökul öğretmenleri ile ortaokul ve lise öğretmenleri arasındadır. İlkokul öğretmenlerinin okul içi politik taktiklerin gerçekleşmesine yönelik algıları, ortaokul ve lise öğretmenlerine göre düşüktür. Yapılan başka bir araştırmaya göre de lise öğretmenleri ortaokul ve ilkökul öğretmenlerine göre okullarında politik davranışların daha yüksek düzeyde gerçekleştiğini belirtmişlerdir (Bostancı, Akçadağ, Kahraman & Tosun, 2016). Cheng'e (1983) göre örgütteki iş görenler örgütün politik iklimine uygun şekilde davranışlar geliştirmektedir. Her okulun kendine has kültürü, işleyişi ve politik sistemi olduğundan, her bir okul düzeyinde gözlemlenen politik davranışların farklı yoğunluklarda olduğu söylenebilir. Bu sonuca benzer şekilde Kıldış (2019) araştırmasında örgütsel iklim ile örgütsel politikanın bazı alt boyutları arasında ilişki tespit etmiştir.

Araştırmada kullanılan diğer demografik verilerden elde edilen sonuçlara göre, cinsiyet değişkeninin öğretmenlerin okul içi politik taktiklerin gerçekleşmesine yönelik algıları üzerinde anlamlı farklılıklar oluşturmadığı görülmüştür. Akbaş ve Bostancı (2019) çalışmasında, bu sonuçtan farklı olarak, cinsiyet değişkenine göre öğretmenlerin örgütsel politikalara yönelik algılarında farklılaşmalar tespit etmiştir. Araştırma sonucuna göre okullarda uygulanan politik taktiklere yönelik öğretmen değerlendirmelerinde, öğretmenlerin kadın ya da erkek olmasının etkili olmadığı söylenebilir. Öğretmenlerin politik taktiklerin gerçekleşmesine yönelik kıdem yılı bakımından da farklılaşmamaktadır. Araştırmadan elde edilen bu bulgu, Erol (2014) tarafından yapılan araştırmalardan elde edilen sonuçlar ile örtüşmemektedir. Yine bu araştırmada mezuniyet durumuna göre öğretmenlerin okul içi politik taktiklerin gerçekleşmesine yönelik algıları yönelik algılarında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir. Yine araştırmada, görev yapılan okuldaki öğretmen sayısı değişkeni bakımından öğretmenlerin politik taktiklerin gerçekleşmesine yönelik algılarının anlamlı bir şekilde farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Akbaş ve Bostancı (2019) tarafından yapılan araştırmanın sonuçları da bu doğrultudadır. Aynı okulda çalışma süresi değişkeni bakımından da öğretmenlerin politik taktiklerin gerçekleşmesine yönelik algılarının istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı görülmektedir. Bülbül (2019) tarafından yapılan çalışmada ise aynı okulda yaklaşık çalışma süresi değişkeninin, öğretmenlerin okul müdürleri tarafından kullanılan etkileme taktiklerine ilişkin görüşlerinin bazı alt boyutlarda anlamlı farklılık oluşturduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmanın öğretmenlerin okul akademik iyimserlik düzeylerine ilişkin sonuçlar incelendiğinde ise, yine öğretmenlerin akademik iyimserlikleri orta düzeydedir. Öğretmenlerin okul akademik iyimserliğinin öz yeterlik alt boyutuna ilişkin algı düzeylerinin yüksek, güven ve akademik vurgu boyutuna yönelik algı düzeylerinin orta düzeyde olduğu görülmektedir. Bostancı ve Kurt (2018), araştırmalarında benzer şekilde öğretmenlerin okul akademik iyimserliğine yönelik algılarının orta düzeyde olduğunu tespit etmiştir. Öğretmenlerin okul akademik iyimserliğinin alt boyutu olan öz yeterlik boyutuna yönelik algılarının yüksek olması, kendilerini öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği kişisel ve mesleki bilgi ve becerilere sahip oldukları konusunda yeterli hissettikleri söylenebilir.

Öğretmenlerin okul akademik iyimserliğine yönelik algıları kıdem yılı açısından genel okul akademik iyimserlik düzeyi ile güven ve akademik vurgu alt boyutlarında olarak anlamlı bir şekilde farklılaşmaktadır. Oluşan farklar, güven ve akademik vurgu alt boyutları ile akademik iyimserliğin toplamında kıdemi 1-10 yıl olan öğretmenler ile kıdemi 11-20 yıl ve kıdemi 21 yıl ve üzeri olan öğretmenler arasındadır. Güven alt boyutuna yönelik en düşük düzeyde puan ortalamaları kıdemi 1-10 yıl olan öğretmenlere ait iken; en yüksek puan ortalamaları kıdemi 21 yıl ve üzeri olan öğretmenlere aittir. Buna göre öğretmenlik mesleğinin ilk yıllarında, öğretmenlerin öğrencileri ve velileri ile iş birliği içerisinde ortak hedeflere yönelik hareket edebileceklerine dair güven duygularının daha az olduğu söylenebilir. 21 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlerin ise, mesleki deneyim ve tecrübe ile bu ilişkiyi etkili şekilde sürdürebileceklerine inandıkları söylenebilir. Dolayısı ile öğretmenlerin mesleki kıdemi arttıkça akademik iyimserliğin alt boyutu olan güven duygusunun da arttığı söylenebilir. Yine akademik vurgu alt boyutunda en düşük puan ortalamaları 1- 10 yıl kıdeme sahip öğretmenlere, en yüksek puan ortalamalarının ise kıdemi 11- 20 yıl arasında olan öğretmenlere ait olduğu görülmektedir. Akademik iyimserliğin toplamında ise, öğretmenlerin akademik 1-10 kıdeme sahip öğretmenlerin puan ortalamaları en düşük düzeyde iken; 11-20 yıl arasında kıdeme sahip öğretmenler de en yüksek düzeyde olduğu görülmektedir. Bu sonuca göre 11 -20 yıl arasında kıdeme sahip öğretmenlerin meslekte en verimli süreçlerini geçiriyor olmalarından dolayı akademik iyimserlik düzeylerinin en yüksek seviyede olduğu söylenebilir. Büroğul ve Deniz (2017), çalışmalarında kıdem değişkeni açısından öğretmenlerin akademik iyimserliğine yönelik algılarının kolektif yeterlik ve güven alt boyutlarından farklılaşma tespit etmemişken; akademik vurgu alt boyutunda, ise anlamlı farklılıklar tespit etmişlerdir. Tepe (2018) tarafından yapılan çalışmanın sonuçları da, araştırma sonuçları ile tutarlılık göstermektedir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin, okul akademik iyimserliğine yönelik algılarında, mezuniyet durumu, görev yaptıkları okul düzeyi ve görev yaptıkları okuldaki öğretmen sayısı değişkenleri açısından okul akademik iyimserliğini toplamında ve alt boyutlarının

tamamında anlamlı bir farkta rastlanmamıştır. Biroğul ve Deniz (2017) , çalışmalarında öğretmenlerin akademik iyimserliğe yönelik algılarının mezuniyet durumu değişimine göre farklılık göstermediğini; okul türü değişkenine göre ise farklılık göstermekte olduğunu tespit etmişlerdir. Yine Çağlar (2013) ve Kurt ve Bostancı(2018) tarafından yapılan araştırma sonuçlarında da araştırma sonuçlarından farklı olarak kıdem değişkenine göre öğretmenlerin akademik iyimserlik düzeylerinin farklılaşmadığını bulmuşlardır.

Araştırmada diğer demografik değişkenlere yönelik elde edilen sonuçlara göre, araştırmaya katılan öğretmenlerin, okul akademik iyimserliğine yönelik görüşlerinde, cinsiyet değişkeni bakımından genel akademik iyimserlik algılarında ve akademik iyimserliğin öz yeterlik ile güven alt boyutlarında kadın ve erkek öğretmenler arasında anlamlı bir farklılık ortaya çıkmamıştır. Akademik vurgu alt boyutunda ise, kadın öğretmenler ile erkek öğretmenlerin akademik iyimserliğe ilişkin algıları arasında anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir. Kadın öğretmenlerin akademik iyimserliğin akademik vurgu boyutuna yönelik puan ortalamaları erkek öğretmenlerin puan ortalamalarından daha yüksektir. Bu bağlamda, kadın öğretmenlerin, akademik başarıya erkek öğretmenlerden daha fazla önem verdikleri, kendileri ve öğrencileri için daha yüksek akademik hedefler belirledikleri söylenebilir. Çoban ve Demirtaş (2011), tarafından yapılan araştırma sonuçları söz konusu araştırma sonuçları ile farklılık göstermektedir. Karaçam (2018) da araştırmasında kadın beden eğitimi öğretmenleri ile erkek beden eğitimi öğretmenlerinin akademik iyimserlik düzeyleri arasında anlamlı farklılıklar tespit etmiştir. Öğretmenlerin akademik iyimserlik düzeyleri çalıştıkları okul düzeyine ,mezuniyet durumlarına ve okuldaki öğretmen sayısına göre farklılaşmamaktadır.

Öğretmenlerin aynı okulda görev yapma süresi değişkenine göre; aynı okulda 1-3 yıl, 4-6 yıl ve 7 yıl ve üzeri sürede görev yapan öğretmenlerin akademik iyimserliğin öz yeterlik boyutuna yönelik algılarında anlamlı farklılıklar görülmemektedir. Bununla birlikte, öğretmenlerin akademik iyimserliğin güven ve akademik vurgu alt boyutlarında yine akademik iyimserliğin toplamında öğretmen algılarının aynı okulda 1-3 yıl, 4-6 yıl ve 7 yıl ve üzeri süre ile görev yapmış olmalarına göre anlamlı farklılıklar gösterdiği tespit edilmiştir. Buna göre anlamlı farklılıklar, akademik iyimserliğin güven alt boyutunda, aynı okulda 4-6 yıl süre görev yapan öğretmenler ile 7 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenler arasında; akademik vurgu alt boyutunda ise aynı okulda 4-6 yıl süre görev yapan öğretmenler ile 1-3 yıl ve 7 yıl ve üzeri süre görev yapan öğretmenler arasında görülmektedir. Güven boyutunda en düşük puan ortalamaları aynı okulda 4-6 yıl süre görev yapan öğretmenlere aittir; en yüksek puan ortalamaları ise 7 yıl ve üzeri sürede görev yapan öğretmenlere aittir. Aynı okulda 1-3 yıl görev yapan öğretmenlere ait puan ortalamaları ile aynı okulda 7 yıl ve üzeri süre görev yapan öğretmenlerin puan ortalamaları arasında anlamlı farklılıklar görülmemektedir. Bu sonuca göre öğretmenlerin öğrencilerine ve velilerine güven duymalarında, aynı okulda çalışma süresinden ziyade bireysel kişilik özelliklerinin etkili olduğu söylenebilir. Yine öğretmenlerin aynı okulda çalışma süreleri ile akademik vurguya ilişkin öğretmen algılarının aynı okulda çalışma süreleri ile doğru orantılı olarak değişim göstermediği dolayısıyla akademik vurguya ilişkin öğretmen algılarının da bireysel faktörlerden etkilenmiş olabileceği yorumu yapılabilir. Smith ve Hoy (2007) ,akademik vurguyu, ortak yeterlik algıları ve güven duygusuna yönelik inançlar doğrultusunda şekillenen ve gerçekleştirilen davranışsal uygulamalar olarak tanımlamıştır. Öğretmenlerin genel olarak akademik iyimserlik düzeylerindeki farklılaşmalar, yine aynı okulda 4-6 yıl süre ile görev yapan öğretmenler ile aynı okulda 1-3 yıl ve 7 yıl ve üzeri süre görev yapan öğretmenler arasında görülmektedir. Bu sonuca göre aynı okulda 1-3 yıl süre görev yapan öğretmenlerin akademik iyimserlik düzeylerine ait puan ortalamaları ve aynı okulda 7 yıl ve üzeri sürede görev yapan öğretmenlerin akademik iyimserlik düzeylerine ilişkin puan ortalamaları, 4-6 yıl süre ile aynı okulda görev yapan olan öğretmenlerin puan ortalamalarından yüksektir. Bunun sebebi olarak, öğretmenlerin bir okulda çalışmaya başladıkları ilk zamanlarda, yeni bir ortamda çalışmaya başlayacak olmanın getirdiği heyecan ve coşku ile iyimser bakış açısı geliştirdikleri söylenebilir. Aynı okulda 7 yıl ve üzeri sürede görev yapmış olan öğretmenler de mesleki tecrübe, çalıştıkları okulun kültürü ve normlarını benimsemiş olmanın verdiği güven ile ayrıca öğretmen, öğrenciler ve veliler ile geliştirdikleri ilişkiler sebebiyle iyimser bir bakış açısı geliştirmiş olabilirler. Aynı okulda 4-6 yıl sürede görev yapmış olan öğretmenlerin akademik iyimserlik düzeylerindeki düşüş yukarıda bahsedilen dışsal faktörler ile açıklanamadığından öğretmenlerin kişilik yapısı gibi bireysel faktörlere bağlı olarak ortaya çıkmış olabilir.

Öğretmenlerin okul içi politik taktik uygulamaları ile akademik iyimserlik düzeyleri arasındaki ilişkiye yönelik sonuçlar incelendiğinde ise, öğretmenlerin okul içi politik taktiklerden kendini sevdirmeye çalışma, çevre oluşturma, bilgi yönetimi, izlenim yönetimi, koalisyon oluşturma, suçlu arama ve mecburiyeti arttırma politik taktiklerinin gerçekleşmesine yönelik algıları ile akademik iyimserlik düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki tespit edilmemiştir. Bununla birlikte öğretmenlerin okul içi kendini sevdirmeye çalışma, çevre oluşturma, bilgi yönetimi, izlenim yönetimi politik taktiklerinin gerçekleşmesine yönelik algıları ile öz yeterlik düzeyleri arasında anlamlı, negatif yönlü düşük düzeyde ilişkiler tespit edilmiştir. Öğretmenlerin okul içinde mecburiyeti arttırma ve suçlu arama politik taktiklerinin gerçekleşmesine yönelik algıları ile öz yeterlik düzeyleri arasında ise, anlamlı negatif yönlü orta düzeyde ilişki tespit edilmiştir. Bu sonuca göre okullarda politik taktiklerden kendini sevdirmeye çalışma, çevre oluşturma, bilgi yönetimi, izlenim yönetimi, koalisyon oluşturma, suçlu arama ve

mecburiyeti arttırmaya yönelik davranışlar arttıkça, öğretmenlerin öz yeterlilik algılarında azalma olmaktadır. Öğretmenlerin öz yeterlilik inanç düzeylerini yükseltebilmek için bilgi ve becerilerini etkili olarak kullanabilecekleri ve başarısızlık hissini yaşamayacakları okul ortamları olmalıdır. Bununla birlikte kişilerin öz yeterlilik inançlarını oluşturma kaynaklarından birinin de diğerlerini gözleyerek onların deneyimlerinden yararlanmaları olduğu belirtilmektedir (Alev, 2019). Dolayısı ile öz yeterlilik inancı, sadece bilgi ve beceri yeterliliğinden kaynaklanmadığından, okul ortamında bir öğretmenin, diğer öğretmenlerin kurumdan elde etme isteklerine yönelik zorunlu olarak politik davranışlara girmesini gözlemlemesinin özyeterlilik inancını azaltabileceği belirtilebilmektedir.

Yine öğretmenlerin okul içi kendini sevdirmeye çalışma, çevre oluşturma, bilgi yönetimi ve izlenimi yönetimi politik taktiklerinin gerçekleşmesine yönelik algıları ile güven düzeyleri arasında anlamlı, pozitif yönlü ve düşük düzeyde ilişki varken; koalisyon oluşturma, suçlu arama ve mecburiyeti artırma politik taktiklerinin gerçekleşmesine yönelik algıları ile güven düzeyleri arasında ilişki tespit edilmemiştir. Öğretmenlerin okul içi politik taktiklerden kendini sevdirmeye çalışma, çevre oluşturma, bilgi yönetimi, izlenim yönetimi, koalisyon oluşturma, suçlu arama ve mecburiyeti artırma politik taktiklerinin gerçekleşmesine yönelik algıları ile akademik iyimserliğin alt boyutu olan akademik vurgu algıları arasında ise anlamlı bir ilişki saptanmamıştır. Araştırmada öğretmenlerin okul içi politik taktiklerine yönelik algılarının okul akademik iyimserliklerini anlamlı bir şekilde yordamadığı görülmüştür. Bununla birlikte öğretmenlerin politik taktiklere yönelik kendini sevdirmeye çalışma, çevre oluşturma, bilgi yönetimi, suçlu arama ve mecburiyeti artırma politik taktiklerinin gerçekleşmesine yönelik algılarının okul akademik iyimserlik düzeyleri üzerinde bir etkisinin olmadığı anlaşılmaktadır.

Araştırmadan elde edilen sonuçlar özelinde, şu öneriler ileri sürülebilmektedir

1. Araştırmaya göre, öğretmenlerin okullarda politik taktiklerinin gerçekleşmesine yönelik algıları ile akademik iyimserliğin öz yeterlilik boyutu arasında anlamlı, negatif yönlü, düşük düzeyde bir ilişki tespit edilmiştir. Bu sonuca göre okullardaki politik faaliyetlerin artması, öğretmenlerin kendilerini mesleki anlamda yeterli görmelerinde bir azalmaya sebep olduğundan, öğretmenlerin olumsuz algı geliştirmesine sebep olan politik faaliyetler ve uygulayıcıları okul yönetimi tarafından tespit edilerek, bu faaliyetlerin oluşumuna yönelik bazı önlemler alınabilir.

2. Araştırmaya göre, okulda bazı politik davranışlar arttıkça öğretmenlerin akademik iyimserliğin güven boyutuna yönelik algıları da artmaktadır. Yine okul yönetimi tarafından okul içinde olumlu gelişmelere sebep olan ve okul ikliminde öğretmenler arasındaki ilişkileri geliştiren politik davranışların sergilenmesi desteklenebilir.

3. Okullarda akademik iyimserliğin tüm alt boyutlarının birlikte daha işlevsel bir yapı haline geldiği göz önünde bulundurularak; güven ve akademik vurgu boyutlarının da geliştirilmesine yönelik çalışmalar yapılabilir. Okulda başarı odaklı bir kültürün oluşturulması için ise okul yönetimi ve öğretmenler ortak hedefler belirleyip, çalışmalar yürütebilirler.

4. Araştırmaya göre öğretmenlerin kıdem arttıkça, öğrenci ve velilerine hissettiği güven duygu duygusunun da arttığı görülmektedir. Tecrübeli öğretmenler bu konuda genç öğretmenlere rehberlik edebilir. Bunun yanı sıra okul ve ailenin ortak amaçlar doğrultusunda bir araya gelmesini sağlayan kermes, okul piknikleri gibi sosyal etkinlikler düzenlenerek, ortak paylaşımlar vasıtasıyla öğretmenlerin ile öğrenci ve velilere karşı hissettiği güvenin artması sağlanabilir.

5. Araştırma sonuçlarına göre, öğretmenlerin okul içi politik taktik uygulamalarına yönelik algıları ile akademik iyimserlik düzeyleri arasında görev yapılan okul düzeyine göre; ilköğretim öğretmenleri ile ortaokul ve lise öğretmenlerini algıları arasında belirgin farklar olduğu görülmektedir. Bu farklılaşmanın sebeplerinin derinlemesine incelenmesi için nitel bir araştırma yapılabilir.

Kaynakça

- Akbaş, A. & Bostancı, A. B. (2019). Öğretmenlerin örgütsel politika algıları ile duygusal emek düzeyleri arasındaki ilişki. *Uşak Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 5(3), 43-60.
- Allen, R. W., Madison, D. L., Porter, L. W., Renwick, P. A., & Mayes, B. T. (1979). Organizational politics: Tactics and characteristics of its actors. *California Management Review*, 22(1), 77-83.

Nurseli ALTINMAKAS SEMİZLER & Aynur B.BOSTANCI

- Altun, B. & Sarpkaya, R. (2017). Eğitim yönetiminde politik modeller. *Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 8(2), 1-12.
- Alev, S. (2019). Öğretmenlerin öz yeterlilik kavramına ilişkin algıları: Bir olgubilim araştırması. *OPUS-Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 14(20), 956-981.
- Balcı, A. (2011). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntem, teknik ve ilkeler*. Ankara: PegemYayıncılık.
- Biroğul, H. K., & Deniz, M. E. (2017). Farklı branş öğretmenlerinin akademik iyimserlikleri ile mesleki benlik saygılarının incelenmesi. *Elementary Education Online*, 16(2), 814-825.
- Bostancı, A. B. Akçadağ, T. Kahraman, Ü. & Tosun, A. (2016). Okulların DNA profili ile okul içi politik davranışlar arasındaki ilişki. *Journal of Human Sciences*, 13(3), 1693-1705.
- Bozkurt, S. & Altan, D. (2013). İş değerleri ile iş etiği arasındaki ilişkinin incelenmesi: kamu ve özel sektör çalışanlarına yönelik bir araştırma. *Business and Economics Research Journal*, 4(4), 71-86.
- Bryk, A. & Schneider, B. (2002). *Trust in schools: A core resource for improvement*. RussellSage Foundation.
- Bursalı, Y. M. & Bağcı, Z. (2011). Çalışanların örgütsel politika algıları ile politik davranışları arasındaki karşılıklı ilişkiler. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9: 23-4.
- Bülbül, S. (2019). *Okul müdürlerinin kullandıkları etkileme taktikleri ile öğretmenlerin işe tutkunluk düzeyleri arasındaki ilişki* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uşak.
- Büyüköztürk, Ş. (2012). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı* (4. Baskı). Ankara: Pegem Yayınları.
- Cheng, J. L. (1983). Organizational context and upward influence: An experimental study of these of powertactics. *Group & Organization Studies*, 8(3), 337-355.
- Çağlar, Ç. (2013). Akademik iyimserlik düzeyinin örgütsel bağlılık üzerindeki etkisi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(1), 260-273.
- Çoban, D. & Demirtaş, H. (2011). Okulların akademik iyimserlik düzeyi ile öğretmenlerin örgütsel bağlılığı arasındaki ilişki. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 17(3), 317-348.
- Doğan, A., Bozkurt, S., & Demirbaş, H. T. (2014). Kamu örgütlerinde örgütsel politika: Çalışanların politik davranışlara yönelik algıları. *Akademik Bakış Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler Dergisi*, 44:39-63.
- Erol, E. (2014). *Eğitim fakültelerinde örgütsel iklim ile örgütsel politika algısı arasındaki ilişki* (Yayımlanmamış Doktora Lisans Tezi). Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.
- Erol, E. (2019). Politik taktikler ölçeği - Üniversite/fakülte versiyonunun geliştirilmesi (Development of political tattctics scale - University/faculty version). *Turkish Studies Educational Sciences*, 14(3), 531-563.
- Gencer, M. (2018). *Güç merkezi oluşturma oyunlarının örgütsel sessizlik ve örgütsel sosyalleşmeye etkisi.* (Yayımlanmamış Doktora Lisans Tezi). Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.
- Goddard, R. D., Sweetland, S. R., & Hoy, W. K. (2000). Academic emphasis of urban elementary schools and student achievement in reading and mathematics: A multilevel analysis. *Educational Administration Quarterly*, 36(5), 683-702.
- Hoy, W. K., & Miskel, C. G. (2010). *Eğitim yönetimi*. (Çev. Edt: S. Turan). Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Hoy, W. K., Smith, P. A., & Sweetland, S. R. (2002). A test of a model of school achievement in rural schools: Thesignificance of collective efficacy. *Theory and Research in Educational Administration*, 1:185-202.
- Hoy, W. K., Sweetland, S. R., & Smith, P. A. (2002). Toward an organizational model of achievement in high schools: Thesignificance of collectiveefficacy. *Educational Administration Quarterly*, 38(1), 77-93.

- Hoy, W. K., Tarter, C. J., & Hoy, A. W. (2006). Academic optimism of schools: A force for student achievement. *American Educational Research Journal*, 43(3), 425-446.
- Hoy, W. K. & Tarter, C. J. (1992). Measuring the health of the school climate: A conceptual framework. *NASSP bulletin*, 76(547), 74-79.
- Hoy, W. K. & Miskel, C.G. (2012). *Educational administration .Theory, research and practice* (9th. Edition). New York: McGraw-Hill
- İslamoğlu, G. & Börü, D. (2007) Politik davranış boyutları: Bir ölçek geliştirme çalışması. *Akdeniz Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 7(14), 135-153.
- Karagöz, M. (2016). *SPSS 23 ve AMOS 23 uygulamalı istatistiksel analizler*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Karaçam A. (2016). *Beden eğitimi öğretmenlerinin başarı algılarında yordayıcı olarak akademik iyimserlik psikolojik iyi oluş ve fiziksel saygı* (Yayınlanmamış Doktora Tezi).Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Karasar, N. (2005). *Bilimsel araştırma yöntemi*(17. Baskı). Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Kıldış, Ç. (2019). *Özel okullarda örgütsel iklim ve örgütsel politika algıları arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).Bahçeşehir Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Kipnis, D.Schmidt, S. M.,& Wilkinson, I. (1980). Intra organizational influence tactics: Explorations in getting one's way. *Journal Of Applied Psychology*, 65(4), 440-452.
- Kurt Ş. & Bostancı, A. B (2018). Öğretmenlerin politik yetileri ile akademik iyimserlik düzeyleri arasındaki ilişki. *e-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 9(3), 119-135.
- McGuigan, L.& Hoy, W. K. (2006). Principal leadership: Creating a culture of academic optimism to improve achievement for all students. *Leadership and policy in schools*, 5(3), 203-229.
- Mintzberg, H. (1983). *Power in and around organizations*. PrenticeHall.
- Mintzberg, H. (1985). The organization as political arena. *Journal Of Management Studies*, 22(2), 133-154.
- Mohan Bursalı, Y. (2008). *Örgütsel politikanın işleyişi: Örgütsel politika algısı ve politik davranış arasındaki ilişkiler* (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Özkalp, E. & Kirel, Ç. (2011). *Örgütsel Davranış*, Bursa; Ekin Basın Yayın Dağıtım.
- Peterson, C. (2000). The future of optimism. *American Psychologist*, 55(1), 44-55.
- Seçer, İ. (2013). *SPSS ve LISREL ile pratik veri analizi*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Seligman, M. E. (1995). The effectiveness of psychotherapy: The Consumer Reports study. *American Psychologist*, 50(12), 965- 974.
- Smith, P. A.& Hoy, W. K. (2007). Academic optimism and student achievement in urban elementary schools. *Journal of Educational Administration*, 45(5),556-568.
- Tepe, N.(2018) *Kolaylaştırıcı okul yapısı, akademik iyimserlik ve okul etkililiği arasındaki ilişkinin incelenmesi*(Yayınlanmamış Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Tschannen-Moran, M., Hoy, A. W., & Hoy, W. K. (1998). Teachers' efficacy: Its meaning and measure. *Review of educational research*, 68(2), 202-248.
- Vigoda, E. (2000). Organizational politics, job attitudes, and work outcomes: Exploration and implications for the public sector. *Journal Of Vocational Behavior*, 57(3), 326-347.

Nurseli ALTINMAKAS SEMİZLER & Aynur B.BOSTANCI

Woolfolk Hoy, A. (2012). Academic optimism and teacher education. *The Teacher Educator*, 47(2), 91-100.

Yılmaz, E. & Kurşun, A. T. (2015). Okulların örgütsel kültürü ile akademik iyimserlikleri arasındaki ilişki. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(35), 46-69.

Yukl, G.& Falbe, C. M. (1990). Influence tactics and objectives in upward, down ward, and lateral influence attempts. *Journal Of Applied Psychology*, 75(2), 132-140.

Zanzi, A. Arthur, M. B.,&Shamir, B. (1991). The relationships between career concerns and political tactics in organizations. *Journal Of Organizational Behavior*, 12(3), 219-233.